

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

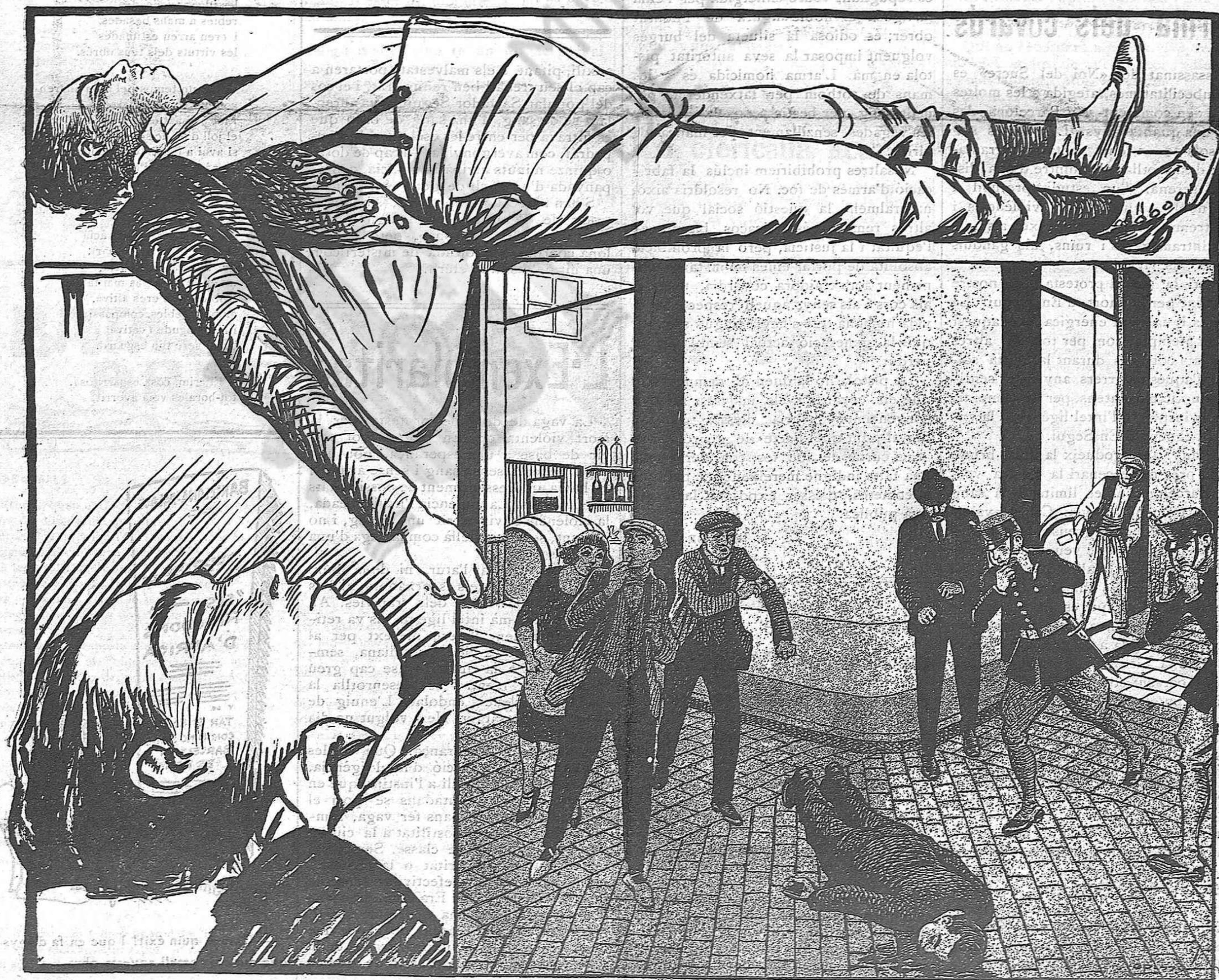
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa J. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 150. — ESTRANGER, 250

10 de març de 1923

L'assassinat d'En Salvador Seguí "Noi del Sucre"

El cadàver del malhaurat "Noi del Sucre" a l'Hospital Clínic

Reconstitució del fet als pocs moments de comès

(Apunts d'En Ricard Opisso)

Les pistoles boges

En Salvador Seguí ha caigut, el cap noble foradat per les bales. Era l'home de més vàlua del sindicalisme, el més obert, el més comprensiu, el més catalanesc. Els interrogants tràgics tornen a dibuixar-se amb colors de sang en el cel de Barcelona. Fa temps que, en les seves tetes, les pistoles terroristes no semblen obeir a cap pla determinat. És difícil de dir quin criteri segueixen per a escollir les víctimes. Sembla que ho facin a l'atzar, perquè sí. Les Stars s'han tornat boges.

Ara tiren contra els uns, ara tiren contra els altres. En molts casos ningú no sap el motiu del cop. En el cas del «Noi del Sucre», les pistoles homicides no poden respondre a cap motiu explicable, encara que fos un motiu criminal. S'ha fet córrer la veu que l'havien mort els extremistes del sindicalisme, els anarquistes. Els elements del sindicalisme barceloní rebutgen indignats aquesta hipòtesi. Nosaltra també la rebutgem. Però afegim que si el cop ha vingut, no dels vermells, sinó dels blancs, la follia de les pistoles és també evident, perquè En Seguí era dintre del sindicalisme un home moderat, contrari a les violències i sovint exercia d'aturador de les passions.

Tan folles s'han tornat les pistoles terroristes, que ja ningú pot viure amb seguretat. Dins el joc de les passions humanes, tenen la seva explicació trista alguns crims que sovint veiem. Tal com a Barcelona es manifesta el terrorisme, aquest careix sovint de tota explicació humana. Ni tan solament es pot dir que sigui un terrorisme sistemàtic, perquè no es veu cap sistema. Podríem creure que les pistoles no les dispara ningú, que es desapareixen totes soles, com si l'ànima boja del mal els donés vida per a sembrar la mort.

L'arma dels covards

L'assassinat del «Noi del Sucre» és una imbecilitat més, afegida a les moltes que venen cometent-se a Barcelona des de fa uns quants anys. Les lluites socials sols poden tenir ventatjós arranjament, desenrotllant-les dintre d'una discussió serena, d'un estudi profund i d'una noble actuació. Les violències i els extremismes sols afavoreixen als burgesos intransigents i ruïns, als ganduls ineptes i als vividors.

Consti la nostra protesta i el nostre sentiment per la mort d'En Seguí. La protesta igualment enèrgica per aquest imbècil atemptat com per tots els altres atemptats comesos durant la lluita salvatge d'aquests darrers anys. El sentiment un xic més intens per la simpatia que ens inspirava l'intel·ligència, la voluntat i el seny d'En Seguí.

El dany que produeix la lluita brutal que ha pres per escenari la nostra volguda Barcelona, no es limita a la sang tan bàrbarament vessada. Cal senyalar-ne d'altres no menys greus i un d'ells és l'indiferència amb que veu tothom, autoritats i poble, l'ús i l'abús que es fa de les armes de foc. És altament repugnant la naturalitat amb que es manegen uns fòtils que no tenen altra aplicació que la de llevar la vida a un germà nostre.

L'ús de la pistola ha esdevingut una cosa tan corrent com la de la ploma estilogràfica en els que saben d'escriure o com la de la pipa en els que tenen el vici de fumar-hi. Una Star o una Browning no tenen gaire més importància que una caps de mistos. És un signe dolorós d'aquesta crisi que sofreix l'ètica universal.

En altres ocasions hem dit ja la nostra opinió sobre l'ús de les armes de foc i en especial de les curtes. És una eina de covards que deuria estar absolutament prohibida. Les desgràcies involuntàries que sovint llegim en els diaris, les morts com la de l'escriptor Anton del Olmet i la freqüència dels crims de

sang, ens afermen cada dia més en aquest criteri nostre.

Es deplorable contemplar la fatuïtat amb que els *niños bien* mostren la joquina macabra; és vergonyós l'espectacle de criatures de menys de quinze anys, fent l'home amb la seva pistola; és repugnant veure enlletgida per l'eina fastigosa la noble figura de l'honorat obrer; és odiosa la silueta del burgès volguent imposar la seva autoritat pistola en mà. L'arma homicida és a les mans de tothom per fatxenderia, per mala sang, per bestiesa, o, les més de les vegades, senzillament per manca de virior.

Nosaltra prohibiríem inclús la fabricació d'armes de foc. No resoldríem això, naturalment, la qüestió social que vol altres remeis més eficaços basats en l'equitat i la justícia, però la prohibició absoluta de portar eines de matar impunement amb traidora covardia, tornaria als cors i als senys aquell respecte a la vida humana que s'havia tingut sempre, que la generació actual sembla haver perdut.

La pistola no la duen al damunt més que els covards i els malvats. Aquest convenciment hauria d'ésser general, fins al punt que l'acte de guardar una arma curta de foc fos considerat com una falta indigna mereixedora, pel que la cometés, d'ésser exposat a la vergonya pública.

JEPH DE JESPU

«Noi del Sucre» i En Francesc Comas «Perona» víctimes de les baixeses socials

Les nits del dissabte tenen certa cosa misteriosa que compenetra el cor de les multituds. A les vuit del dissabte passat fou assassinat covardament el «Noi del Sucre». A l'ensens que els seus llavis besaven les il·lotes del mateix carrer on morí el seu pare, En Francesc Comas «Perona» caminava tambalejant-se fins que caigué, mig desangrat, dintre d'una carniceria.

Mentre els desnaturalitzats criminals complien llur missió, s'aixecà un avalot infernal, car qui podia cridar, cridava, i el que no tenia força per esgargamellar-se, bufava desafortadament per cridar

DUES VÍCTIMES MÉS

Salvador Seguí i Francesc Comas, morts traidorament en un dels carrers més cèntrics de Barcelona el passat dissabte.

auxili, pitant. I els malvestats portaren a cap el seu treball ben renumerat, i el cos del popular Salvador Seguí anava aureolant-se de sang, d'una sang de brau que es filtrava per entre les esclotxes de l'empedrat, com avergonyida. Al cap de dotze o quinze minuts arribà la policia, acompanyada d'un nucli de gent eterogènea. S'han aixecat molts clams, s'ha protestat de l'enterrament indigne; s'ha mort també En «Perona», però Barcelona continua embolcada de misteri com una nit de dissabte etern.

L'Exemplaritat

La vaga de dol i de protesta per la mort violenta de En Seguí, pot servir de base a una esperança. Fou una vaga general sense sang i sense avalots. Hi havia un presentiment de possibilitats dramàtiques. La violència l'havia creada, la violència havia escrit un pròleg, i no obstant, se descapdellà com la vaga d'una ciutat assenyada.

No's va decretar l'atur, ni de la llum, ni dels forns, ni dels escorxadors, ni dels serveis públics, fora dels tramvies. An aquests, una mà intel·ligent els va retirar, substraient l'etern pretext per al moti. Viu la teva vida quotidiana, semblava dir-se a la ciutat, sense cap greu incomodat, mentre se desenrotlla la diada del silenci endolat. L'enúig de l'atur serà passatger. Hem volgut un dia de dol civil.

Aquesta és l'esperança. Que en les lluites s'iniciï una acció d'intel·ligència, que el seny extrangui a l'instint, que en els traumatismes ciutadans se posi el sedant de l'ordre. Abans fer vaga, semblava declarar una hostilitat a la ciutat, per un sentiment de classe. Semblava, també, que la solidaritat o la protesta, no poguessin tenir efectivitat sense la intervenció del patir. Era com una mena d'abstinència, per una quaresma social. Això produïa una reacció de classe que demostrava, amb la improvisació de la seva activitat, la possibilitat de que la

vida seguís rotllant, al menys la vida estricta, malgrat la deserció dels manuals. I la vaga general, creada com un mite, esdevenia un succés gairebé anecdòtic.

Aquesta vegada no s'ha caigut en manca: t de mesura, i ha estat, amb la serenitat, més forta l'eficàcia. Les derivacions lamentables haurien desvirtuat l'acció pia d'un sentiment de dolor. Contràriament, la mesura, ha obtingut la aquiescència col·lectiva. Els obrers, a la seva vida corporativa, l'anomenen «organització». Doncs allò, l'ordre, era la organització, que hauria estat rompuda per les impulsacions individuals o per les exageracions protestàries.

Tan-de-bó que aquest començ de retorn al seny perduri. Tan-de-bó, que damunt de la sang imperi la intel·ligència. Tan-de-bó, que el realisme se sobreposi a l'il·luminisme. Tan-de-bó que lo eficaç segueixi tricmfant sobre lo incoerent. Aquesta és la lliçó, aquesta l'exemplaritat recollida en un dia ple d'engúnies i de perills.

PARADOX

A la Ciutat Comtal

Barcelona, Barcelona, quin mal aire t'ha tocat? ton renom de lleal matrona com robar-te'l has deixat? En ton clos la pau fria, el treball braó hi prenía i el pensament hi esbandía la llebor de llibertat.

Els avenços de la ciència, les conquestes del progrés, trobaven en la consciència de tos veïns, un racés; les idees avançades rebies a mans besades, i eren arreu estimades les virtuts dels teus obrés.

Els un temps pel món anaren com un vol de galarrons, i tot passant escamparen el joll d'or de ses cançons; si avui a En Clavé seguïen, demà amb En Prim es batien al Marroc, o bé morien defensant ses conviccions.

De la santa democràcia sempre fores un baluart; per a donar-li eficàcia no et llevares pas mai tard; amb els reis eres ativa, amb els febles, compassiva i fins caiguda i cativa brillà seré ton esguard.

El crim, cosa esgarriofosa, tot-hora es veia avorrit,

—Caram, quin éxit! I que en fa d'anys que dura al cartell aquesta obra.

sa apologia capciosa
no ressonava en cap pit;
l'odi de classe implacable
era cosa abominable
per tot ciutadà honorable
de qualsevolga partit.

D'on te vé la bafarada
que emmetzina als teus obrers?
Qui mou aquesta gropada
que els va matant pels carrés?
Qui la lluita fraticida
quan ja sembla esmortuïda,
la rebifa desseguida
com un foc que s'el ventés?

Barcelona la comtesa,
reflexiona, que bé et cal:
ara en mig de tu grandesa
portes un negre dogal:
una serp vil que en la fosca
aprop del cor se t'enfosca;
sols la seva escama tosca
en fregar-te, ja et fa mal.

Que no saps on s'entafura
una volta fet el crim?
Que pots ve de l'altura?
que qui sap! surt d'un abim?
Tant-se-vall la tens a casa
i és pitjor que bala rasa.
Alça, cuita, dona't brasa
que per ella tots sofrim.

Dona't brasa per trobar-li
el catau quant ans millor;
tingues seny per a clavar-li
el teu glavi venjador.
Sia la serp de qui sia
trosseja-la amb valentia,
si vols que el teu nom d'un dia
torni a fer-se floridor.

Vella ciutat catalana,
sies pels teus ciutadans
una mare ben humana;
fes-los purs i forts i sans.
Que la sang que ens deshonra
vessada per mà traïdora,
força es torni colpadora
que els uneixi com germans.

FLOK

QUINT SERMÓ

que tracta i condemna la ira,
vulgarment coneguda per mal
gènit, com a un dels mals pit-
jors que pot sofrir l'home... i
la dona.

Estimats germans de remat:
No us ofengueu, no us enfadeu, no us
molesteu, no us indigneu per lo de remat.
Primerament perquè avui, més que mai,
cal tenir corretja. Després perquè la
nostra plàtica d'avui va dirigida a con-
demnar la irritació, —vui dir la irritabi-
lilitat— i a lloar la senzillesa, la calma,
la humilitat, la tranquil·litat, la man-
suetut, l'esperit de remat.

Ditxós aquell que pot sumar-se a un
remat qualsevol, sempre que sigui un
remat catòlic-apostòlic-romà, un remat
santificat per la mare Església, un remat
que deuja i pren la comunió i va a
les quaranta hores com a les vuitanta, —
perquè no li vé d'una!— i santifica les
festes.

Esser bè, és a dir, ésser-ne: tenir l'esperit
de bè, és lo millor del món per a un cristià
que s'estimi. Els més grans cristians
han sigut béns. No: vui dir que'ls béns...
tampoc. Bé, deixem-ho córrer, que vo-
saltres ja m'enteneu. Per això sou aquí,
per a entendre'm o fer-ho veure. Per
això i perquè aquí s'està més bé que al
carrer.

Patir del mal de la ira, germans meus,
és com patir del mal de Sant Pau, que,
malgrat ésser un mal cristià, no us el re-
comano.

Tots vosaltres haureu sentit a dir
d'algué o altre que té un ull de poll al
cervell. Tots vosaltres, per a d'aquesta
manera sapiguer quan plourà, heu tin-
gut un ull de poll al peu. Us ha fet
molt mal. Doncs conteu el mal que us
faria si per contes de tenir-lo al peu el
tinguessiu al cervell.

Així és la ira: un ull de poll, dels més
enrabiats, al cervell. No us deixa viure,
no us deixa sossegar, no us deixa estar
tranquils, no us deixa dormir ni us
deixa estar desperts.

—Es terrible lo que està passant! Nostre Senyor va
dir: «El quinto, no matar.»

—Es que no el va matar cap «quinto!»

L'home irascible és com una fera sal-
vatgina.

Per això tan sols pateixen d'aquest
mal els republicans, els masons, els
ateus, els socialistes i altra mena de
gentussa que està renyida amb Déu Nos-
tre Senyor. Ser irascible vol dir ser anti-
clerical. I ser anticlerical vol dir ser una
bestiotia.

L'home que s'aprecia s'agrupa sota la
bandera de la nostra santa religió perquè
sap que és una religió que vesteix i dona
patent de persona distingida.

Renegueu de la ira, germans meus,
renegueu-ne perquè, encara que catòlics,
quan se renega de l'enemic la nostra
religió ja ho permet. Tan sols, així sal-
vareu la vostra ànima.

EL PARE CANONS

La clericalla activa

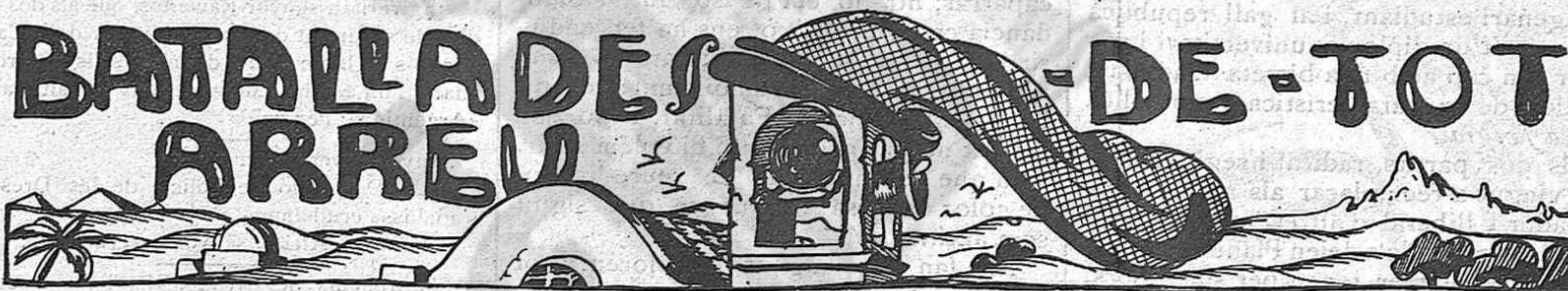
El fet és vell, però sempre apropiat.
Terrassa tingué un vicari molt bufó,
molt baladrer i que amb la mateixa faci-
lilitat pintava una tela com una cigonya.

Era molt més encisador que Mossèn
Lluís, el galantejador desprestigiad i
arrodonit a còpia de penitència.

Doncs durant el regnat del vicari es
registrà un cas insòlit que impregnà de
furore la clientela de l'església, i promo-
gué un gran aldarull entre la gent que
creu en Déu, però que no el befa.

Es repetí aquell cas del conte *El sape*
d'En Blasco Ibáñez. Tothom deia que
una «Margarita» grossa, rodanxona i
formosota s'inflava a causa d'haver-se
engolit un gripau petit; que la bèstia
creixia i el ventre se li anava englobant.
Així ho creia l'opinió fanàtica, fins que
ja no hi hagué manera possible per a
amagar-ho.

Qui no recordarà aquesta viva repeti-
ció del conte de l'escriptor valencià.
Decididament, Mossèn Lluís era més
prudent.

LI FARÀ MAL?

Potser sí, quan un hom veu aquestes coses no
ho pot dir desseguida que no.

Certament M. Poincaré i tots els seus han es-
devingut com una mena de gent gurmanta que
volen fer a tallets l'Europa central per a després
col·locar-los còmodament an el seu ventre.

Ara que també, veient la seva presa a menjar,
cal preguntar-se si s'ha donat compte de la qualitat
de la menja.

Encara que la resposta sembla que hagi d'ésser
que no, és que sí. M. Poincaré, com tots els que
segueixen la política del primer ministre francès
s'ha donat compte de que la menja que tenen da-
vant és molt difícil de pair.

Alemanya és un os i ademés té la pell dura.

—Em sembla que aquest dinar em costarà
una indigestió.

Però és allò que's diu: quan hom ha comen-
çat... N'hi ha molts que per por al ridícul comen-
ten un sens fi de disbarats.

Veurem si al final el Bloc Nacional haurà d'en-
carregar una dotzena de grosses de dentadures

A MANRESA TAMBÉ

No havia pas d'ésser solament a Barcelona,
cilia també que la commoció es fés palesa arreu
de Catalunya. Manresa s'ha sumat a la nostra ma-
nifestació de protesta, els manresans han volgut
ésser una part activa en aquest moviment airat
del poble de Catalunya.

Hi hagué una grandiosa manifestació, amb re-
lació a Barcelona tant com la que a la nostra ciu-
tat es celebrà. Foren entregades a l'alcalde les
conclusions acordades pels manifestants i, com
aquí, els obrers es disolgueren pacíficament.

Nosaltres estem contents d'aquesta gesta dels
manresans, però més ho hauriem estat si en lloc
d'ésser tan sols Manresa la protesta d'ahir hagués
sigut unànim en tot Catalunya.

Es lo que calia. Els crims que tan sovint i sense
càstic venen cometent-se, són una estigma no tan
sols pels barcelonins, sinó per tots els catalans i
per tal, tots ells haurien hagut d'unir la seva veu
de ferma protesta.

DIU QUE SÍ...

Diu que sí, que ara, que tot seguit, que està bé,
que ja veurem lo que's fa i que tot plegat vol dir
anar fent i anem per un altre que aquest no ha
estat res.

Ara veieu; el govern de Madrid, amb la pre-
ocupació constant que té per les nostres coses, té
el decidit propòsit d'estudiar fermament la qües-
tió social. Molt bé! Ara resulta, segons es podria
deduir de tot això, que l'últim atemptat és el
primer crim que omple de dol a Barcelona.

Broma no! Que ens diguin que estan molt ocu-
pats, que tenen molta feina, que les caceres, i els
convidats i les recepcions no els deixen temps
per a res, dolguent-se'n molt; hi passarem, però
que ara, tot just ara, es fan el propòsit d'estu-
diar-ho... això no!

Tanmateix el mal pitjor de tots els mals serà
que no ho estudiaran com no ho han estudiat. I
així anirem passant fins el dia que ens veurem
obligats a treure'ls per a que les ocupacions no
els privin d'estudiar.

SERÀ, NO SERÀ?

Es difícil, però molt difícil, donar avui dia res-
postes afirmatives. Fins gosariem a dir que la
Terra ha perdut la seva forma esfèrica per a es-
devindre en un interrogant.

Que està segur? Que no ho està? Ni amb la
ciència de la relativitat més relativa és possible
donar-se una contestació concreta.

Per una banda sembla que el fantasma de la
guerra és molt llunyà; per l'altre no hi ha dubte
de que ja és aquí.

Es clar que és més bonic creure en lo primer,
malgrat això sigui tan sols una il·lusió, una bona
il·lusió. Però els fets devegades ens donen una
sotragada, ens fan posar alerta. Continuament
sembla trencar-se la corda que aguanta l'espasa
de Damocles.

Val més que no sigui, que els averanys de la
caricatura siguin fallits, que aquells que ja una
vegada vegeren les seves terres malmeses pels

—El perill no és tan lluny com sembla!

horrors de la guerra puguin gaudir d'una llarga
pau.

Ara que aquest desig, a jutjar pels fets, és pa-
trimoni de molt pocs.

—Cregui'm, Mossèn Manel, diguin lo que vulguin les males llengües, a Barcelona avui el nostre lema és: l'actualitat: Pau, pau... i repau!

transformem del modo que'ns dona la gana. Som així, i per ara tenim el que volem en mig dels treballs d'aquest món, que és la tranquil·litat.

MIQUEL RIBALTA

En un recó de bar hi havien cinc paràsits rient, menjant i fent comentaris en veu baixa. Engoliren pollastres rostits, vins generosos i no pararen de riure com si mengessin en holocauste a una venança acomplida.

Les demés taules també eren voltades d'obrers, però en cada rostre s'hi marcava una pena i en cada plat s'hi refredava el menjar.

El malhaurat «Noi del Sucre» era el prepulsor d'aquella alegria animal i d'aquella pena ideològica.

Don Manuél, segons es deia en la mateixa taverna que al·ludírem, era la salvaguarda i el pagano dels borratxos. Durant la seva estada en la comissaria del carrer dels Angels eren molts els perduts que no tenien cap perduda protectora, que aplacaven la fam líquidament en la taverna del davant.

Si no portaven pistrinc, els acompanyaven respectuosament davant del quefe *jactancioso* i aquest satisfia al taverner l'import de la vinassa colada.

I al cap de cinc minuts sortia el torrat tan *campante* i sota la mirada protectora d'aquell vulgar espia, d'aquell bord, d'aquell que, per a evitar el crim, apoiava la criminalitat.

La manca d'aigua en aquest temps és més desoladora que durant l'estiu, car és el temps en que tot fermenta: la vegetació i els que vegeten mercès a les suors dels altres.

Tan-de-bo que la brigada celestial es despertí pels pagesos i que els angelets enviïn una pedregada seca pels polítics.

En substitució del rodanxó Sala, el rebaquet de la monarquia, pensen presentar el catòlic, avar i despòtic Marcet, fill d'aquell fabricant que obligava als seus obrers que anessin a missa i bans d'entrar al treball.

El Progreso diu que «nuestro ilustre y querido jefe don Alejandro Lerroux, cuyo regreso se esperaba, no pudo coger el tren por hallarse sumamente fatigado de la triunfal e intensa campaña realizada en Galicia...»

I un bèl... L'il·lustre quefe venia amb l'express de Madrid. Però a Saragossa es va enterar de la mort del «Noi del Sucre» i... no sabem perquè, se'n va tornar a Madrid.

Copiem d'un diari de Barcelona:

«Es veritat, senyor Raventós, que als dos guàrdies de seguretat de servei al carrer de la Cadena a les sis de la tarda del dissabte se'ls va ordenar anar a l'un al cine «Monumental» i a l'altre al cine «Argentina» Per què?»

Senyor governador:

A la Delegació de Policia de les Dressanes s'apallissa crudelment als detinguts.

Això no és Africa, senyor governador!...

—Els prohoms de l'«U. M. N.» i les forces més vives de Terrassa han ofert a l'Alfons Sala un banquet amb motiu d'haver sigut anomenat senador vitalici després d'haver-se retirat de la política sorollosament.

De sobretaula l'homenatjat va dir moltes coses, entre elles, que seguirà en esperit a l'«U. M. N.», igual que quan personalment la dirigia. Així estem?

Sempre m'ho havia pensat que aquella gran retirada seria una ensarronada per a pescà el que ha pescat: una breva del Senat.

En Manuel Serra i Moret segueix escampant conferències disertant en torn del tema «El socialisme català», havent donat la darrera a Vendrell.

Però, és de debò que hi ha socialisme català? Nosaltres no en sabem res; el que sí sabem és que fora convenient que n'hi hagués, i ara més que mai.

Els jaumins reunits a Saragossa en assemblea magna de caps del partit a les regions espanyoles, han enviat al pretendent un telegrama fent-li avinent que freturen per a salvar definitivament la religió i la pàtria sota la seva direcció.

En rebre el telegrama

En Jaumet haurà pensat:

«Que els corre presa? camama!

bé prou que s'han esperat!»

Imp. LA CAMPANA I L'ESQUELLA, Olim, 8.—Barcelona

El Líder i el Capdill, davant les eleccions

Ha començat amb alguna antelació la campanya electoral per a diputats a Corts, amb els discursos dels senyors Lerroux i Cambó, pronunciat davant sos parcials, havent-se pogut apreciar, amb tal motiu, que aquests van en descens, com el termòmetre a l'hivern i que les gratuïtes elucubracions d'aquells ja no satisfan ni convencen, i per lo tant no han produït els favorables efectes que's proposaven.

Del discurs que pronuncià En Cambó a la Barceloneta se'n pot col·legir que el Líder regionalista en el començ de sa professió política sembrà vents, els quals li produeixen ara tempestats.

Les teories separatistes, per més que el senyor Cambó digui lo contrari, foren per ell inculcades a la massa catalanista, però en quant se li presentà la oportunitat de satisfer ses concupiscències polítiques se'n oblidà i d'evolució en evolució s'ahajà amb el tern de Ministre i fou a parar en sosteniment de l'Estat tirà que tan ferament havia combatut, traicionant així premeditadament l'autonomia integral de Catalunya.

Rectificant-se, en lloc de ratificar-se ha vingut actuant en política per a al final coincidir amb les doctrines del mai prou ponderat Pi i Margall, però sens mostrar-se disposat a seguir a tan il·lustre repúblic pel camí de la conseqüència, ans pretenent amalgamar l'autonomia i la monarquia, quan solament pot aquella desarrollar-se en un ambient republicà-federatiu.

La concurrència que, atesa l'importància de l'acte, devia haver sigut nombrosa, resultà relativament escassa i els aplaudiments a sa peroració foren condicionals, tot lo qual demostra que sa estrella en l'esfera del catalanisme es va eclipsant.

L'exèrcit radical va a la desbandada, per haver son Capdill perdut el prestigi de que fruïa entre els seus adictes. Per molt que s'empenyi en disfressar-ho és ben notori l'apoi que per part del gran

revolucionari es presta a la forma de govern, antítesi de la democràtica-republicana.

Son discurs de València, no fou altra cosa que valor entès, i els bons republicans no sols desconfien de les ridícules amenaces al règim per ell soltades en la ciutat del Túria, sinó que creuen que En Lerroux pensa tot al revés de lo que manifestà amb la impura intenció d'enlluernar a ses escamades classes.

I després de son radical canvi de positura, ha acabat el radical Lerroux, per transformar-se de vell revolucionari en sexagenari estudiant, i al gall republicà ha preferit un diploma universitari i rodejant son cap amb una birreta d'advocat en lloc de sa característica i simbòlica gorra frigia.

Els dos partits, radical i regionalista, han vingut a reemplaçar als antics conservador i lliberal d'altres temps, i avui aquells cacics que's deien Planes i Casals, Comas i Masferrer tenen per successors, corretgits i augmentats, an En Cambó i an En Lerroux, quins van perdre la hegemonia de que gaudien; i el cos electoral els abandona i es disposa a apoiar les esquerres republicanes, socialista i sindicalista, que soles o juntament es llencin a la lluita en els comicis.

Si els elements susdits concerten anar confederats electoralment avui i perseveren en tal actitud demà, no hi ha dubte que la batalla serà decisiva, i quedaran de fet anulats els caciquismes regionalista i radical a Catalunya, que a pesar de son oposat ideari es parteixen un pinyó, en detriment del poble que paga.

I d'aquesta sort acabarà la comèdia política de que els prohoms i sos pontífexs del regionalisme i del radicalisme es presentin com enemics de les institucions davant dels catalans i actuïn en l'Ajuntament, en la Diputació i en la Mancomunitat i allà en les Corts com a correctes dinàstics i ministerials.

J. M.

Llegim en *El Marseo Catalán*:

«Otra vez al nacer la nueva primavera el ejército de la lealtad—diu *lealtad*, eh? no confonguem—se prepara...»

Bufa!... Això ja són paraules *mayores* pròpies per a *soltar* els patri-oters.

Som "així"

En aquest món de mones, els uns patim i els altres patam.

Per a nosaltres, la gent d'avui però, aqueixos bat-i-bulls no existeixen. Era ahir, únicament, que es patia amb les coses, avui no. I no és que ara no es presentin enredos i trencacolls i desgràcies, a fi de posar un cap com un olla a qualsevol desgraciat que s'hi vulgui encaparrar; no, jo em penso que l'abundància creixent d'això, ens ha fet endurir la sensibilitat, i per això ara no sentim dolor, ni ens hi amoinem, a despit de la senyora donya Fatalitat. I no solament no patim en res ni hi volem patir, sinó que tenim la sort de veure-ho tot de color de rosa per negre que sigui; som així...

Ens fan riure la gent que ploren, i tot ens fa riure en l'expressió sentit de la paraula; i nosaltres que sabem per pròpia experiència que la felicitat se la té de fer un mateix, i que no depèn dels medis sinó de la voluntat, ens ho tirem tot a l'esquena, vingui el que vingui. I com totes les coses tenen cara i creu, tot ens ho mirem pel caire bonic, perquè al cap d'avall aquest món és una vall de gatzara, en lloc d'una vall de llàgrimes; per ço ens enfumem de la virolla perquè avui hi som i demà no, i no val la pena de trencar-se el coll saltant parets. Al menys així ho entenem nosaltres iensem i creiem i estem persuadits que som uns oportunistes de punta. Per lo tant, el que pateix és perquè vol; y *quien lo contrario digere miente como un villano*, que diria don Quixot.

No, no; volem fer anys, i que ningú ens expliqui res de la sogra ni de guerres ni de trons i llamps; estem encantats de la vida i volem tranquil·litat i en tenim perquè hem tirat la cossa al món, com qui diu res. Estem xirois, i no volem saber res de res.

Bona la fariem que tinguéssim d'atendre a les contrarietats! Prou ens tornariem boigs!

Per això nosaltres poguent-ho escullir com se pot, som optimistes sempre, i no ens fa gabiejar ningú, perquè tot ho